

[in](#)

Paulien Siegman • PP

1 uur

OPINIE

‘Verantwoordingsorgaan prima in staat om over invaarbeveluit te advisereren’

Het verzwaarde adviesrecht bij invaren legt een grote verantwoordelijkheid bij het verantwoordingsorgaan. In tegenstelling tot critici meent Paulien Siegman dat verantwoordingsorganen goed geëquipeerd zijn voor die taak.

[in](#)

Bewaren

Paulien Siegman

Nu het Wetsvoorstel toekomst pensioenen er eindelijk is, blijkt wederom dat belangrijke pensioenbesluiten en -voorstellen van sociale partners gaan komen. Gepensioneerden en overige pensioengerechtigden zitten niet aan tafel, behalve via een weinig omvattend hoorrecht.

Uiteindelijk besluit het fondsbestuur over het zo belangrijke invaren en de aanwending van het fondsvermogen, na een verzoek hiertoe van sociale partners.

Voordat het besluit door het bestuur wordt genomen, wordt aan het verantwoordingsorgaan een ‘verzwaard’ advies gevraagd.

Dit verzwaarde adviesrecht houdt in dat als het verantwoordingsorgaan (vo), of een geleding daarvan, negatief adviseert over het voorgenomen besluit, het besluit tot invaren moet worden heroverwogen. Het recht aan het vo wordt toegekend in plaats van het recht van het individu om bezwaar te kunnen maken tegen de waardeoverdracht.

Vervanging individueel bezwaar

Een hele verantwoordelijkheid dus voor het vo. Allereerst omdat hun advies het schrappen van het individuele bezwaarrecht moet compenseren. Ten tweede omdat het vo, qua medezeggenschap, het eerste orgaan is dat mede namens de gepensioneerden meepraat – een groep die bij de sociale partners niet (direct) vertegenwoordigd is.

En ten derde omdat een positief advies van het vo betekent dat een individu bij de rechter minder kans van slagen heeft. Bijvoorbeeld als een individu het invaarbeesluit wil tegenhouden.

Er is veel kritiek op het schrappen van het individuele bezwaarrecht tegen het invaren van de pensioenen. Kan het vo de verantwoordelijkheid wel aan om hier plaatsvervangend op te treden?

Critici voeren aan dat voor vo-leden geen wettelijke geschiktheidseisen gelden. Zij hoeven niet aan de zware kenniseisen voldoen die voor bestuur en raad van toezicht gelden. En ze worden dus ook niet hierop getoetst door DNB. Dit vanuit de gedachte dat het vo een medezeggenschapsorgaan is en geen medebeleidsbepaler.

Hoe kan het vo dan het invaarbeesluit van het bestuur goed beoordelen? Uit onderzoek van GPSS onder vijftig representatieve vo's in 2019 blijkt dat zij als geheel vaak pensioenkennisniveau A hebben. Soms eisen de vo' dit zelfs van de individuele leden. De laatste periode zien we bovendien dat vo's studiedagen organiseren om zich te verdiepen in de nieuwe wetgeving en niet zelden een eigen adviseur aantrekken. Wij verwachten daarom niet dat het vo onvoldoende kennis zal hebben om het voorgenomen besluit van het bestuur te beoordelen.

Geen uitgebreide kennis noodzakelijk

Daarbij kan ook de vraag worden gesteld hoeveel kennis het vo nodig heeft om het advies te geven. Het vo is het enige orgaan in het pensioenfonds waarvoor geen kenniseisen gelden en dat is niet voor niets. Het vo moet niet allerlei processen,

techniek en regeltjes beoordelen; daarvoor zijn al veel in- en externe toezichthouders betrokken bij het fonds.

De unieke taak van het vo is juist om te beoordelen wat het voorgenomen besluit betekent voor de eigen leden en achterban, zonder dat het álle belangen hoeft af te wegen. In het geval van invaren bijvoorbeeld: wat betekent dit voor mijn pensioen, kom ik er slechter vanaf of niet, is dat nog anders voor verschillende leeftijdsgroepen, hoe veel risico loop ik straks, wat is het alternatief, is de communicatie hierover duidelijk, en zo meer.

De kennis die hiervoor nodig is, is beperkt. Bovendien moet het bestuur de redenen voor en gevolgen van het besluit voor het vo duidelijk maken. Deze informatieverplichting wordt in de nieuwe wet nog verder uitgebreid. Anders gezegd: het bestuur moet voor alle informatie zorgen die het vo nodig heeft om over het besluit tot invaren te adviseren.

Niet eensgezind

Zal het daarmee eenvoudig zijn voor vo's om het invaarbeveluit te beoordelen? Kennis zal het probleem dus niet zijn, maar toch verwacht ik dat het advies op problemen zal stuiten. Althans: het zal lastig zijn tot een eensgezind advies te komen.

Het vo beoordeelt immers vooral of zij vindt dat een besluit voor haar achterban evenwichtig is. De gevolgen van het invaarbeveluit zullen per achterban en per leeftijdsgroep verschillen. Om de vertegenwoordigers van gepensioneerden en werknemers op een lijn te krijgen voor wat betreft een advies over het invaarbeveluit zal niet eenvoudig zijn.

Maar de wetgever heeft dit al voorzien: eensgezindheid is niet vereist. Het vo kan een meerderheids- én (vanuit een geleding) een minderheidsadvies afgeven. Ook een negatief minderheidsadvies moet leiden tot heroverweging bij werkgever en pensioenfondsbestuur van het (voorgenomen) besluit.

Mijn conclusie is derhalve dat noch een gebrek aan kennis noch een gebrek aan eensgezindheid een waardevol advies of adviezen van het vo op invaargebied in de weg zullen staan.

Paulien Siegman is adviseur en opleider bij pensioenadvieskantoor GPSS

‘De Wet van de Loden Ui’

Kamerleden bedolven onder visies experts op pensioenwet

Rabobank wil volgend jaar al naar dc-regeling
